

**Wytyczne dla Rad Wydziałów Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu w zakresie projektowania i ustalania programów kształcenia studiów
pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów jednolitych magisterskich**

Podstawa prawna:

1. § 39 ust. 1 pkt 14 Statutu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, stanowiącego załącznik do uchwały Senatu nr 29/2017 z dn. 22 marca 2017r.

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz studia jednolite magisterskie prowadzone są na Uniwersytecie Medycznym na kierunkach studiów przez podstawową jednostkę organizacyjną Uniwersytetu Medycznego albo łącznie przez kilka jednostek.
2. Podstawowa jednostka organizacyjna Uniwersytetu Medycznego, wraz z podstawową jednostką innej lub innych uczelni, spełniając warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 26 września 2016r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów* (Dz. U. 2016, poz. 1596 z późn.zm.) może na podstawie uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego oraz senatów tych uczelni prowadzić wspólnie kierunek studiów interdyscyplinarnych na określonym poziomie i profilu kształcenia, jeżeli wszystkie jednostki współtworzące te studia posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, każda w ramach innej dyscypliny naukowej odpowiadającej kierunkowi studiów interdyscyplinarnych.
3. Sposób prowadzenia studiów, o których mowa w ust. 2, ich organizację, zasady finansowania i rozliczania kosztów prowadzenia tych studiów określa umowa zawarta pomiędzy Uniwersytetem a uczelnią współpracującą.
4. Podstawowa jednostka organizacyjna posiadająca uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego może prowadzić studia o profilu ogólnoakademickim oraz studia o profilu praktycznym na określonym uchwałą Senatu kierunku studiów i poziomie kształcenia, w ramach obszarów kształcenia oraz dziedzin odpowiadających uprawnieniom do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

5. Podstawowa jednostka organizacyjna nieposiadająca uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w obszarze kształcenia i dziedzinie, do których jest przyporządkowany kierunek studiów może prowadzić studia na tym kierunku, zgodnie z opisem efektów kształcenia określonym uchwałą Senatu:
  - 5.1 o profilu praktycznym – po uzyskaniu pozytywnej decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zaopiniowanej przez Polską Komisję Akredytacyjną, wydanej na wniosek Rektora Uniwersytetu Medycznego;
  - 5.2 o profilu ogólnoakademickim – po uzyskaniu pozytywnej decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zaopiniowanej przez Polską Komisję Akredytacyjną, wydanej na wniosek Rektora Uniwersytetu Medycznego oraz
    - 5.2.1 po uzyskaniu co najmniej pozytywnej oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej dla studiów pierwszego lub drugiego stopnia na tym kierunku,
    - 5.2.2 pod warunkiem zatrudniania w ramach minimum kadrowego przynajmniej ośmiu samodzielnych pracowników naukowych związanych z danym kierunkiem studiów,
    - 5.2.3 wykazania prowadzenia badań naukowych związanych z danym kierunkiem studiów,
  - 5.3 prowadzenie kierunków, dla których organem nadzorującym jest minister właściwy do spraw zdrowia wymagana jest również:
    - 5.3.1 dla kierunku lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, analityki medycznej i farmacji – zgody ministra właściwego do spraw zdrowia,
    - 5.3.2 dla kierunku pielęgniarstwo i położnictwo – akredytacji ministra właściwego do spraw zdrowia.

§ 2

Program kształcenia

1. Programy studiów, w tym plany studiów uchwalane są przez Radę Wydziału, zgodnie z wytycznymi Senatu Uniwersytetu Medycznego po zasięgnięciu opinii właściwego organu Samorządu Studenckiego.
2. Program kształcenia dla określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzący do uzyskania tych efektów.

3. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia musi uwzględniać uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z 22 grudnia 2015r. o *Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz.986) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 26 września 2016r. w *sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8* (Dz.U. z 2016, poz. 1594) w tym wybrane efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów:
  - 3.1. dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
  - 3.2. dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich.
4. Programy kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa muszą uwzględniać standardy kształcenia dla tych kierunków określone w Rozporządzeniu Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z 9 maja 2012r. w *sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa* (Dz. U. 2012, poz. 631 z późn. zm.).
5. Program kształcenia dla kierunku analityka medyczna musi uwzględniać standardy kształcenia dla tego kierunku określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 24 sierpnia 2016r. w *sprawie standardów kształcenia na kierunku analityka medyczna/medycyna laboratoryjna* (Dz. U. 2016, poz. 1434).
6. Senat zatwierdza efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, do których dostosowane są programy studiów.
7. W przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna prowadzi na danym kierunku i poziomie kształcenia studia o profilu ogólnoakademickim i praktycznym, zakładane efekty kształcenia opisuje odrębnie dla każdego profilu.
8. Efekty kształcenia powinny być takie same dla kierunku studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej oraz powinny być wyrażone w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
9. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku na danym poziomie kształcenia powinien być spójny.

§ 3

Podstawowe kryteria tworzenia programów kształcenia na określonym poziomie i profilu kształcenia

Podczas opracowywania i tworzenia programów kształcenia szczególnie istotne są następujące kryteria:

1. KRYTERIUM I: Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią Uniwersytetu Medycznego oraz efekty kształcenia

Koncepcja kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego:

- 1.1. Powinna być spójna i zgodna z misją oraz strategią Uniwersytetu Medycznego, a także bezpośrednio nawiązywać do strategii jednostki, wpisywać się w określoną na Uniwersytecie Medycznym politykę jakości oraz uwzględniać postęp w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których się wywodzi.
- 1.2. Koncepcja kształcenia powinna stanowić odpowiedź na zapotrzebowanie otoczenia, w szczególności rynku pracy oraz uwzględniać kierunki rozwoju badań naukowych, wykazać umiędzynarodowienie procesu kształcenia i wykorzystanie zarówno wzorców krajowych, jak i zagranicznych.
- 1.3. Istotne znaczenie przy projektowaniu programu kształcenia jest wykazanie prowadzenia badań naukowych w zakresie obszaru/obszarów do których przyporządkowany został kierunek i z którego wywodzą się efekty kształcenia oraz wykazanie wykorzystania wyników tych badań w projektowanym programie kształcenia.

Koncepcja kształcenia dla profilu praktycznego:

- 1.4. powinna być spójna i zgodna z misją oraz strategią Uniwersytetu Medycznego, a także bezpośrednio nawiązywać do strategii jednostki, wpisywać się w określoną na Uniwersytecie Medycznym politykę jakości oraz uwzględniać postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz winna być zorientowana na zapotrzebowanie środowiska społeczno-gospodarczego.
- 1.5. Koncepcja kształcenia dla tego profilu powinna wykazać umiędzynarodowienie oraz wykorzystywać w projektowaniu programu kształcenia doświadczenia krajowe oraz zagraniczne.

- 1.6. Szczególny nacisk należy położyć na opracowanie koncepcji kształcenia, która będzie bezpośrednią odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy na wykwalifikowanych specjalistów w danej dziedzinie posiadających umiejętności praktyczne.
- 1.7. Koncepcje kształcenia dla obu profili powinny uwzględniać procesy służące jej realizacji w procesie kształcenia oraz metody weryfikacji i doskonalenia programu kształcenia w oparciu o funkcjonujący na Uniwersytecie Medycznym Uczelniany System Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
- 1.8. Dla programów studiów objętych standardami – koncepcja kształcenia powinna uwzględniać te standardy.

Efekty kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego:

- 1.9. powinny opisywać poziom i profil kwalifikacji, do których prowadzi program kształcenia, ich zakres merytoryczny powinien być spójny z koncepcją kształcenia oraz obszarami wiedzy i dyscyplinami naukowymi, które stanowią jej podstawę oraz odpowiadać opisowi efektów właściwych dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
- 1.10. Efekty kształcenia dla tego poziomu powinny w szczególności pozwalać na zdobywanie pogłębionej wiedzy i umiejętności badawczych, kompetencji niezbędnych do działalności naukowej i badawczej odpowiedniej dla rynku pracy oraz dalszej edukacji. Istotnym elementem jest uwzględnienie znajomości języka obcego.

Efekty kształcenia dla profilu praktycznego:

- 1.11. powinny opisywać poziom i profil kwalifikacji, do uzyskania których prowadzi program kształcenia, a ich zakres merytoryczny powinien bezpośrednio odnosić się do zakresu działalności zawodowej, z którym związany jest kierunek studiów, a także obszarów wiedzy i dziedzin nauki, z których się wywodzi.
- 1.12. Efekty kształcenia powinny uwzględniać opis efektów właściwych dla danego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Istotnym elementem jest uwzględnienie znajomości języka obcego oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy lub w dalszej edukacji.
- 1.13. Szczególne znaczenie dla profilu praktycznego ma uwzględnienie zdobywania w procesie kształcenia umiejętności praktycznych, niezbędnych do wykonywania zawodu.
- 1.14. Efekty kształcenia dla obu profili powinny być sformułowane w sposób zezwalający na ich weryfikację w ramach Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

1.15. W przypadku kierunków objętych standardami – efekty kształcenia powinny uwzględniać te standardy.

2. KRYTERIUM II: Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Program i plan studiów dla profilu ogólnoakademickiego:

- 2.1 Dobór treści programowych powinien być zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, uwzględniać aktualny stan wiedzy w zakresie dziedzin naukowych, do których efekty te się odnoszą, a także wykorzystywać wyniki badań naukowych prowadzonych w jednostce w dziedzinach nauki związanych z danym kierunkiem studiów.
- 2.2 W przypadku studiów pierwszego stopnia, stosowane metody kształcenia powinny przygotowywać studenta do prowadzenia badań naukowych, a w przypadku studiów drugiego stopnia – umożliwić studentowi bezpośredni udział w badaniach.
- 2.3 Należy zwrócić uwagę, by modułom zajęć związanym z prowadzonymi badaniami w dziedzinie nauki związanej z danym kierunkiem studiów, służącym zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych przypisać większy niż 50% wymiar punktów ECTS, w stosunku do wszystkich punktów ECTS niezbędnych do uzyskania przez studenta kwalifikacji w danym zakresie.

Program i plan studiów dla profilu praktycznego:

- 2.4 Stosowane metody kształcenia na profilu praktycznym powinny umożliwić studentowi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności praktycznych umiejętności zawodowych i kompetencji niezbędnych na rynku pracy w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z danym kierunkiem studiów.
- 2.5 W przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich stosowane metody kształcenia powinny prowadzić także do umiejętności kierowania zespołami.
- 2.6 Dobór treści programowych powinien być zgodny z zakładanymi efektami kształcenia, uwzględniać wyniki badań naukowych związane z danym kierunkiem studiów oraz – w szczególności – uwzględniać standardy działalności zawodowej oraz potrzeby rynku pracy i środowisk społeczno-gospodarczych.
- 2.7 Program studiów dla tego profilu powinien uwzględniać co najmniej trzymiesięczne praktyki zawodowe, organizowane na Uniwersytecie Medycznym lub w formie praktyk

realizowanych bezpośrednio u pracodawców, z zastrzeżeniem, że wszystkie zakładane efekty kształcenia dla modułu praktyki zawodowej zostaną zrealizowane i zweryfikowane.

- 2.8 Na kierunkach studiów o profilu praktycznym, wymiar punktów ECTS przypisanych do modułów związanych z praktycznym przygotowaniem, służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych powinien wynosić więcej niż 50% całego wymiaru punktów ECTS przewidzianego programem studiów.
- 2.9 Program i plan studiów, forma i organizacja zajęć, czas trwania kształcenia oraz nakład pracy studenta wyrażony liczbą punktów ECTS, powinien umożliwiać osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzić do uzyskania kwalifikacji odpowiadających jego poziomowi i profilowi.
- 2.10 Dla kierunków objętych standardami – plan studiów, forma i organizacja zajęć, organizacja praktyk, czas trwania procesu kształcenia oraz szacowany nakład pracy studenta, mierzony liczbą punktów ECTS – powinny uwzględniać te standardy.

3. KRYTERIUM III: Zapewnienie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i badawczej niezbędnej do realizacji programu kształcenia na określonym poziomie i profilu kształcenia

- 3.1 Dla profilu ogólnoakademickiego – Jednostka powinna dysponować infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia i umożliwiającą prowadzenie badań naukowych.
- 3.2 Dla profilu praktycznego – Jednostka powinna dysponować infrastrukturą dydaktyczną oraz infrastrukturą niezbędną do praktycznego przygotowania zawodowego, umożliwiającą realizację programu kształcenia również poprzez wykonywanie zadań praktycznych przez studentów lub realizację projektów.
- 3.3 Dla programów kształcenia, dla których określono standardy kształcenia, infrastruktura dydaktyczna, badawcza i naukowa musi być dostosowana do wymogów określonych w tych standardach.

4. KRYTERIUM IV: Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i monitorowanie karier zawodowych absolwentów w procesie opracowywania programów kształcenia

- 4.1 Podstawowa jednostka organizacyjna powinna współpracować z otoczeniem społeczno-gospodarczym i pracodawcami na każdym etapie tworzenia programów kształcenia oraz uwzględnić w programie kształcenia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.
- 4.2. W przypadku studiów o profilu praktycznym, podczas projektowania i organizacji praktyk zawodowych oraz opracowywania procesu dyplomowania – niezbędne jest uwzględnienie opinii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych Uniwersytetu Medycznego.
- 4.2 Podstawowa jednostka organizacyjna prowadząca dany kierunek studiów uwzględnia w programie kształcenia wnioski z analizy wyników monitorowania karier zawodowych absolwentów.

§ 4

Program kształcenia i plan studiów

Program kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia obejmuje:

1. Koncepcję kształcenia, zawierającą:
  - 1.1. Wskazanie związku z misją i strategią Uniwersytetu oraz zgodności programu kształcenia ze strategią rozwoju jednostki prowadzącej studia;
  - 1.2. Ogólne cele kształcenia oraz opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia;
  - 1.3. Opis wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, spójny z Uczelnianym Systemem Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonującym na Uniwersytecie, uwzględniający:
    - 1.3.1. wykazanie udziału przedstawicieli środowisk społeczno-gospodarczych i pracodawców w opracowywaniu programu kształcenia,
    - 1.3.2. sposób wykorzystywania międzynarodowych wzorców oraz krajowych i zagranicznych doświadczeń w zakresie dziedzin i dyscyplin nauki, do których program kształcenia się odnosi,
    - 1.3.3. sposób uwzględnienia monitoringu karier zawodowych absolwentów;

- 1.4. Sylwetkę absolwenta – opis kwalifikacji absolwenta w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia,
- 1.5. Możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji kształcenia przez absolwentów.
2. Informacje ogólne:
  - 2.1 Nazwę podstawowej jednostki organizacyjnej prowadzącej studia;
  - 2.2 Nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów kształcenia;
  - 2.3 Poziom kształcenia;
  - 2.4 Formę studiów;
  - 2.5 Profil kształcenia;
  - 2.6 Przyporządkowanie kierunku studiów do:
    - 2.6.1 obszaru lub obszarów kształcenia,
    - 2.6.2 dziedzin nauki,
    - 2.6.3 dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów;
  - 2.7 Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta;
  - 2.8 Przypisanie poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych absolwentowi po ukończeniu studiów na danym kierunku i poziomie studiów,
  - 2.9 Wymagania wstępne i oczekiwania kompetencyjne od kandydata;
  - 2.10 Kryteria kwalifikowania kandydatów oraz przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego,
  - 2.11 Zasady i warunki ukończenia studiów.
3. Program studiów określający:
  - 3.1 Opis zakładanych efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, w tym w zakresie znajomości języka obcego, uwzględniający uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia oraz charakterystyki drugiego stopnia, w tym wybrane efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów, do których został przyporządkowany kierunek studiów;
  - 3.2 Określenie i zdefiniowanie modułów kształcenia, ujęte w sylabusach przedmiotowych, uwzględniających w szczególności:
    - 3.2.1 określenie celu kształcenia w obrębie modułu;

- 3.2.2 wykaz oraz opis zakładanych efektów kształcenia przypisanych do każdego modułu zajęć lub grupy zajęć, ujęty w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 3.2.3 treści programowe modułu;
- 3.2.4 stosowane metody kształcenia się oraz metody uczenia się;
- 3.2.5 dobór adekwatnych metod sprawdzania osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz technik kontrolnych;
- 3.2.6 wyznaczenie kryteriów i progów oceny osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, zgodnie ze skalą ocen stosowaną na Uniwersytecie Medycznym wraz ze sposobem weryfikacji ich osiągnięcia;
- 3.3 Wykaz modułów do wyboru, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia;
- 3.4 Liczbę semestrów;
- 3.5 Liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia;
- 3.6 Łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studentów;
- 3.7 Liczbę punktów ECTS, które student musi uzyskać w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych, nie mniejszą niż 5 pkt ECTS – w przypadku kierunku studiów przypisanego do obszaru innego niż społeczny lub humanistyczny;
- 3.8 Liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego;
- 3.9 Wymiar, zasady i formę odbywania praktyk wraz z przydzieloną im punktacją ECTS dla studiów o profilu praktycznym, a dla studiów o profilu ogólnoakademickim - jeżeli program studiów przewiduje praktyki na tym profilu;
- 3.10 Dla studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich realizowanych w formie stacjonarnej - liczbę godzin przeznaczoną na realizację zajęć z wychowania fizycznego, przy czym zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS;
- 3.11 Określenie zasobów kadrowych kształcenia.
  - 4. Plan studiów odpowiedni dla formy studiów, który uwzględnia:
    - 4.1 Rozkład modułów zajęć lub grup zajęć na poszczególnych semestrach i latach studiów;
    - 4.2 Formę prowadzenia zajęć i metody kształcenia;
    - 4.3 Wymiar godzinowy poszczególnych zajęć w semestrze;

4.4 Liczbę punktów ECTS przypisaną do każdego modułu zajęć;

4.5 Formę zaliczenia modułu zajęć.

5. Wskaźniki o których mowa w punktach od 3.3 do 3.10 dotyczą programów kształcenia nieobjętych standardami, dla kierunków studiów, dla których określono standardy kształcenia – należy je uwzględnić.

6. Organizacja zajęć na poszczególnych kierunkach studiów wynika z obowiązujących programów kształcenia oraz możliwości finansowych Uczelni.

6.1 Zalecany rozkład form zajęć w grupach szczegółowych efektów kształcenia na **kierunku lekarskim** (lata I-V) przedstawia **tabela 1**:

Grupy szczegółowych efektów kształcenia		ćwiczenia /nie więcej niż/ %	wykłady /nie mniej niż/%
A	nauki morfologiczne	60,00	30,00
B	naukowe podstawy medycyny	55,00	25,00
C	nauki przedkliniczne	50,00	30,00
D	nauki behawioralne i społeczne z elementami profesjonalizmu	20,00	50,00
E	nauki kliniczne niezabiegowe	60,00	20,00
F	nauki kliniczne zabiegowe	60,00	20,00
G	prawne i organizacyjne aspekty medycyny	25,00	40,00

6.2 Zalecany rozkład form zajęć w grupach szczegółowych efektów kształcenia na **kierunku lekarsko-dentystycznym** (lata I-IV) przedstawia **tabela 2**:

Grupy szczegółowych efektów kształcenia		ćwiczenia /nie więcej niż/ %	wykłady /nie mniej niż/%
A	nauki morfologiczne	60,00	30,00
B	naukowe podstawy medycyny	45,00	25,00
C	nauki przedkliniczne	60,00	20,00
D	nauki behawioralne	15,00	50,00
E	nauki kliniczne ogólnolekarskie niezabiegowe	60,00	20,00
F	nauki kliniczne kierunkowe zabiegowe	80,00	10,00
G	prawno-organizacyjne podstawy medycyny	25,00	40,00

7. Zaleca się, aby od roku akademickiego 2018/2019 plany zajęć na kierunku lekarskim, lekarsko-dentystycznym, pielęgniarstwie ora położnictwie uwzględniały nie mniej niż 5,5% zajęć (w tym zajęć interdyscyplinarnych) realizowanych w Centrum Symulacji Medycznej.

§ 5

Forma i czas trwania studiów

1. Uniwersytet prowadzi studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.
2. Studia pierwszego stopnia trwają co najmniej sześć semestrów.
3. Do okresu studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zalicza się czas trwania praktyki zawodowej studenta.
4. Studia drugiego stopnia trwają od trzech do pięciu semestrów.
5. Jednolite studia magisterskie trwają od dziewięciu do dwunastu semestrów.

6. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
7. Kierunki studiów: lekarski, lekarsko-dentystyczny, analityka medyczna, farmacja i fizjoterapia prowadzone są jako studia jednolite magisterskie.
8. Formę studiów oraz czas trwania studiów objętych standardami – dostosowuje się do wytycznych określonych w standardach kształcenia dla tych kierunków.

§ 6

Punktacja ECTS

1. Wynikającym z programu kształcenia zajęciom zaliczanym przez studenta przypisuje się punkty ECTS.
2. W celu uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia student musi uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS, studiów drugiego stopnia – co najmniej 90 punktów ECTS, a jednolitych studiów magisterskich – co najmniej 300 punktów ECTS w systemie studiów pięcioletnich oraz 360 punktów w systemie studiów sześcioletnich.
3. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez Uniwersytet, zgodnie z planem studiów oraz jego indywidualną pracę.
4. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, nie dotyczy kierunków objętych standaryzacją, dla których, w tym zakresie, stosuje się wytyczne wynikające z obowiązujących dla nich standardów kształcenia.
5. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa dla każdego z tych obszarów procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów określonych dla danego programu studiów.
6. Programy kształcenia, dla których określono standardy kształcenia – muszą umożliwiać studentowi uzyskanie takiej liczby punktów ECTS, jaka wynika z tych standardów.

§ 7

Akty prawne

Do przygotowania niniejszych Wytycznych wykorzystano następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 27 lipca 2005r. *Prawo o Szkolnictwie Wyższym* (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2183);
2. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015r. *o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji* (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz.986);
3. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016r. *w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8* (Dz. U. 2016, poz. 1594);
4. Rozporządzenie Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016r. *w sprawie warunków prowadzenia studiów* (Dz. U. 2016, poz. 1596 z późn.zm.);
5. Rozporządzenie Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012r. *w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa* (Dz. U. 2012, poz. 631 z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 24 sierpnia 2016r. *w sprawie standardów kształcenia na kierunku analityka medyczna/medycyna laboratoryjna* (Dz. U. 2016, poz. 1434);
7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2016r. *w sprawie ogólnych kryteriów oceny programowej* (Dz. U. 2016, poz. 1529).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lipca 2016r. *w sprawie wzorów znaków graficznych informujących o poziomach Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisanych do kwalifikacji pełnych i częściowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji* (Dz. U. 2016, poz. 1022 z późn.zm).

§ 8

Postanowienia końcowe

1. Podstawowe jednostki organizacyjne Uniwersytetu Medycznego dostosują programy kształcenia do wymogów określonych w niniejszych wytycznych, zgodnie z

obowiązującymi przepisami prawa, począwszy od cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2017/2018.

2. Studenci przyjęci na studia przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały studiuje według programów opracowanych na podstawie dotychczasowych przepisów do końca okresu studiów przewidzianego w programie i planie studiów.
3. Traci moc uchwała nr 53/2016 Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z 27 kwietnia 2016r. *w sprawie wytycznych dla Rad Wydziałów dotyczących sposobu ustalania programów kształcenia, w tym planów i programów studiów doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.*